לעולם הוא בן חורין. דמאי דגלי גלי ומאי דלא גלי לא גלי: עד שיאמר. סתם חוץ מדבר מוטעה ולא יפרש מה הוא משייר דהתם אמרינן "דאחד מריבוה" דקאמר הייט עבד ואיהו לא משייר ליה אלא כאחד מריבוה בנכסים אע"ג דשוי טפי ומדקאמר ר"ש "לעולם הוא בן חורין" אשמעינן לא שנא היכא דלא קנה שאר נכסים עמו כגון שפירש השיור ששייר חוץ מקרקע פלוני דהשתא קנה עצמו ושאר נכסים חוץ מן השיור ולא שנא היכא דלא קנה שאר נכסים כגון שלא הזכיר שם הקרקע ששייר דכתב ליה "חוץ מבית כור קרקע" דהשתא לא קנה שום קרקע דבכל חד וחד איכא למימר הייט ההוא דשייר אפ"ה הוא בן חורין דהוא לאו קרקע הוא ולא שייריה אלמא פלגינן דיבורא דהא "כל נכסי" קאמר ליה ולא קנה אלא את עצמו ואת"ל דקאמרת "עצמו" קנה נכסים לא קנה "כל" שמעון סבירא לך: ואמר רב נחמן אלכה כר' מאיר. דלא יצא לחירות: שקילם ר' יוסי. כדמפרש ואזיל: שפתים ישק. דלאו הוא לנסך: ומי אמר רב נחמן הכי. דלא פלגינן דיבורא: שביב מרע. חוזר בכל מתנותיו בבבא בתרא (דף קמו:): שכרי יצא עליו שם חירות. ואסור להשתעבד בו אלמא פלגינן דיבורא: סתם. דאמר ר"ע הלכה כר"מ טעמא לאו משום דלא פלגינן דיבורא הוא דאם כי נמי הזכיר שם שיור קרקע פלוני דליכא פלוגתא דדיבורא קאמר ר"מ דלא יצא לחירות אלא טעמא משום דלאו כרות ביטא הוא דגבי אשה כתיב "ספר כריתות" (דברים כד) ושחרורי עבדים גמרי לה-לה מאשה דכתיב "חופשה לא נתן לה" (ויקרא יט) וכתיב "וכתב לה" ובעינן בהו כריתות וכיון דאיכא למימר דשייריה דהא נתן לשיורא והוא לא הוזכר בתוך המתנה דלא כתב ליה "עלמך וכסי קניין לך" לאו כריתות גמור הוא אבל היכא דלא שייר כי הכא הוי כריתות אלא ומשתחרר שעה אחת כל זמן שלא חזר ושוב איט יכול לחזור שקדשו אשה וגבי מילתיה דרבא "בעבד שהביא גיטו" כרות גיטא הוא ומי דבנכסים לא קנה דבעי קיום אבל עצמו קנה דפלגינן דיבורא: אם יש עליו עורדין. לפוסלו: יתקיים בחותמיו. לו העדים עצמן יעידו שחתמוהו לו עדים אחרים ישרוהו ושוב אין בו פסול דבני ארץ ישראל ודאי בקיאין לשמה: דרבי יוחנן. לא איתפרש היכא: דבעל. הבעל מערער עליו לפוסלו: מתני' ואינו יכול. מפרש בגמרא: שוו למוליך ולמביא. לומר בפני נכתב: ונמ' חוץ מפרש שוטה וקטן. שאין בהם דעה ואין שליחותן שליחות לגרש: כל גט. כלומר כל שטר: חוץ מגיטי נשים. לקמן בפירקין מפרש טעמא: העולים

לעולם הוא בן חורין עד שיאמר "כל נכסי נתונין לפלוני עבדי חוץ מאחד מריבוא שבהן" והאמר רב יוסף בר מניומי אמר רב נחמן אע"פ שקילם רבי יוסי את רבי שמעון הלכה כר' מאיר דתניא כשנאמרו דברים לפני ר' יוסי קרא עליו המקרא הזה שפתים ישק משיב דברים נכוחים ומי אמר רב נחמן הכי והאמר רב יוסף בר מניומי אמר רב נחמן שביב מרע שכתב כל נכסיו לעבדו ועמד, חוזר בנכסים ואינו חוזר בעבד: חוזר בנכסים מתנת שביב מרע הוא ואינו חוזר בעבד שהרי יצא עליו שם בן חורין? אלא אמר רב, אשי התם היינו טעמא משום דלאו כרות גיטא הוא: אם יש עליו עורדין יתקיים בחותמיו: ערער כמה: אילימא ערער =*חד והאמר ר' יוחנן דברי הכל אין ערער פחות משנים ואלא ערער תרי, תרי ותרי נינהו מאי חזית דסמכת אהני סמוך אהני? אלא ערער דבעל: מתני' *המביא גט ממדינת הים ואינו יכול לומר "בפ"נ ובפ"נ" אם יש עליו עדים יתקיים בחותמיו אחד גיטי נשים ואחד שחרורי עבדים שוו למוליך ולמביא, וזו *אחת מן הדרכים ששוו גיטי נשים לשחרורי עבדים: גמ' *מאי "אינו יכול לומר" אילימא הרש, חרש בר אתוויי גיטא הוא והתנן *הכל כשרין להביא את הגט חוץ מחרש שוטה וקטן? *אמר רב יוסף "הבא במאי עסקינן כגון שנתנו לה כשהוא פיקח ולא הספיק לומר "בפני נכתב ובפני נחתם" עד שנתחרש: אחד גיטי נשים ואחד שחרורי עבדים: תנו רבנן בשלשה דרכים שוו גיטי נשים לשחרורי עבדים שוו למוליך ולמביא, *וכל גט שיש עליו עד כותבו פסול חוץ מגיטי נשים ושחרורי עבדים *וכל השטרות העולים

לעולם הוא בן חורין. פי' בקונטרס מדקאמר ר' שמעון לעולם דל"ש היכא דקא שאר נכסים כגון שפירש השיור ול"ש היכא דלא קא כגון שלא הזכיר קרקע ששייר דכתב ליה חוץ מבית כור קרקע דהשתא לא קא שוס קרקע דבכל חד וחד איכא למימר דהייט הוא ששייר ואפ"ה הוא בן חורין אלמא פלגינן דיבורא דהא כל נכסי קא"ל ולא קא אלא את עצמו וקא"ל אע"ג דלא הזכיר שם קרקע מ"מ קא כל קרקע דאית ליה אלא איד העבד על התחתונה ויקח האדון לעצמו בית כור מעידית שבנכסיס כדתנן בפרק בית כור (נ"ב דף קז:) אלו שדה אני מוכר לך יכיח לו אלו שדות אני מפרש התם לדוקא טעל כחוש דיד בעל הסטר על התחתונה ואר"י דלעולם דר' שמעון בא להוסיף אפילו אין לו אלא אותה העיר לו אותה שדה דלקתני סיפא בתוספתא דבבא בתרא ובפ"ק דפאה ר' שמעון אומר לעולם הוא בן חורין עד שיאמר כל נכסי נתונים לפלוני עבדי חוץ מאחד מריבוה שבהן אמר חוץ מעיר פלוני חוץ משדה פלוני אפי' אין שם אלא אותה העיר לו אותה שדה זכה עבד בנכסים וקנה עצמו בן חורין ואין מתקיים דבור כל נכסי אלא בעבד לבדו וה"א כשאמר חוץ מבעל דבורו מה שאמר כל נכסי קמ"ל דאפ"ה יצא לחירות דפלגינן דיבורא: הלכה כר"מ. ולר"מ ס"ד דסבר דלא פלגינן דיבורא דמדקאמר ר' שמעון לעולם משמע אפילו באותו ענין לדידך לא יצא לחירות דלא פלגינן דיבורא כשאין לו אלא אותה העיר אפ"ה יצא לחירות ומסיק דטעמא דר"מ לאו משום דלא פלגינן דיבורא אלא משום דלאו כרות גיטא הוא פירוש דאין זה כריתות כיון שיש שיור בדיבור שהוא משתחרר בו דאמר כל נכסיי ואיט מתקיים כולו אבל בעבד שהביא גיטו וכתוב בו כל נכסיי קנויין לך פלגינן דיבורא שפיר דכרות גיטא הוא ורש"י פירש דאלאו כרות גיטא הוא משום דאיכא למימר מדשייר בנכסיס שייר נמי בעבד ולפי זה בא"ן לו אלא אותה העיר דלא שייך למימר מדנמיס לשיורא שייר נמי עבד מודה ר"מ דיצא לחירות דפלגינן דיבורא ואין משמע כן בתוספתא כדפירש' ולמאן דאמר' איט מיושב דאפילו אין לו אלא אותה העיר משמע דכ"ש יש לו שאר נכסיס דיצא לחירות ואדרבה ר"מ לא פליג אלא בשיש לו שאר נכסיס: שפתים ישק משיב דברים נכוחים. כשאדם אומר דברים נכוחים אותם שבביבותיו מסיקין שפתותיהם זו לזו שמתקין ואין יודעים מה להשיב: חוזר בעבד. וא"ת ואמאי יצא בן חורין [ומותר בבת חורין] הא מתנת שביב מרע הוא ולא קנה אלא לאחר מיתה ואין גט לאחר מיתה וי"ל בדכתב ליה מהיום לא נמי אפילו כתמנת דכיון דדעת שביב מרע לשחררו דעתו שיקנה בשעה שראויה לשחרר דהייטו מחיים וא"ת כיון דשמתת דדעת של שביב מרע לחזור בו אם יעמוד אמאי איט חוזר בעבד וי"ל דהכל תקנת חכמים היא גם מה שאינו חוזר בעבד דמשמתת דעתו כמו שיאמרו לו חכמים ומיהו אם כתב בהדיא מהיום אם ימות [מהיום אם לא ימות] אין נראה שיוציא לענין זה יצא עליו שם בן חורין לומר שאינו חוזר בעבד מאחר שהתנה בפירוש: הרתם מטוס דלאו כרות גיטא הוא. וא"ת דכפ' מי שמת (נ"ב דף*) [בעי למימר] עבדא כמקרקעי דמי ופריך עליה מהך דשייר קרקע כל שהוא לא יצא בן חורין ומקמר עלה רב דימי עבד מטלטלין שיור אצל עבד וא"ל רבא לרב נחמן מ"ט וא"ל מטוס דעבדא כמטלטלי דמי ומטלטלי הוי שיור אצל עבד ומשני רב אשי אלא מטוס דלאו כרות גיטא הוא מתניתן לה משמע דרב נחמן דפי' טעמא מטוס דעבדא כמטלטלי דמי ליה טעמא דלאו כרות גיטא הוא ואור"ת דהתם ה"פ אלא מטוס דלאו כרות גיטא הוא מתניתן שכך השיב ר"ל לרבא ולא מטוס דעבדא כמטלטלי הוא אלא השיב כן רב נחמן מטולם והשתא רב אשי דהתם לטעמא דפירש הכא טעמא דר"ל הוי מטוס דלאו כרות גיטא הוא כמו שהוא מפרש שם: והאמר ר"י ד"ה כו'. אר"ת דעיקר מילתא דר"י איתמר בפ"ב דכתובות (דף כג:) גבי פלוגתא דמעלין לכהונה ע"פ עד א' ואמ"ג דהתם נמי מייתי ליה כליגתא דמייתי לה הכא: [וע"ע תוס' כתובות כו. ותוס' ב"ב נב. ד"ה והאמר כתנו הכי בשם ר"י]:

סמוך אהני. שפוסלין החתימה ולוקמה בחזקת אשת איש: אלא ערער דבעל. וה"ה ערער דלקוחות שבאה לטרוף מהן כדאמרינן בירושלמי: שוו למוליך ולמביא. וא"ת בשאמת באשה הוי משוס עיגונא אבל בעבד מה עיגונא יש דאי משוס דאסור בבת חורין ובשפחה לא ליתביה האי שליח לעבד גט זה שהביא ממו"ה ולא יאסר בשפחה וי"ל דאסור בבת חורין ומה שאינו מחייב במלות: ששון גיטי נשים לשחרורי עבדים. איפכא הוה ליה למימר ששוו שחרורי עבדים לגיטי נשים דעיקר דין מוליך ומביא הוי באשה אלא אגב דעד השתא איירי בגיטין נקטיה בריש:

[תוספתא פ"ל דפאה]

ג"ב נב. כתובות כו. קידושין עג:

נעיל ה:

קידושין ג.

[נעיל ה:]

נעיל ה. נקמן כג. [נעיל ה.]

* י"ל לפנינו דכל [נקמן י.] הקומאות (ע-2) [ספ:] בדין אשיות לקמן בפירקין

[ע' נפירוש רש"י בפוף מסנה דלעיל ב. ד"ה אם ונד"ה יתקיים]

ג"י מ"ד

[קנ. ותסי: ד"ה אמר ליה]

אינו נאמן דדוקא אי אמר מקמי הכי שוב אינו יכול הבעל לערער כדאמרן אי עבדת מתנית אבל כיון שיצא השליחות מידו שוב אינו נאמן ואע"פ שיש לדקדק מאי דאמרי' לקמן ולא הספיק לומר עד שנתחרש מעמא דנתחרש הא לא נתחרש אע"פ שלא אמר בשעת נתינה עדיין הוא יכול לומר וגם מסאי דאמרן כיצד יעשה ישלנו ממנו ויחזור ויתן אלמא אע"פ שיצא השליחות מידו נאמן התם היכא דלא אתא בעל ומערער אבל הכא דקא אתי בעל ומערער אי אמר מקמי הכי נאמן ואי לא לא. המביא גט ממדינת הים וכו' מאי אינו יכול אילימא הרש שאינו לא שוטא ולא מדבר וחרש בר אתוויי גיטא הוא והתנן הכל כשרים להביא את הגט חוץ מחרש שוטה וקטן אי מפני שאין בהן דעת ואין שליחותם שליחות: אמר רב יוסף הכי במאי עסקינן כגון שנתנו לו כשהוא פקח ולא הספיק לומר בפני נכתב ובפני נחתם עד שנתחרש. והאידנא שוותה א"י למדינת הים דלא שכיחי בה שיורתא שאין שם עולי רגלים ולא בתי דינים קבועים ואין עדים מצויין לקיומו אבל שליח לערער ואם לא אמר אין האשה מותרת להנשא עד שיתקיים הגט בחותמיו: כתני' אחד גיטי נשים ואחד שחרורי עבדים שוו למוליך והמביא וזו א' מן הדרכים ששוו גיטי נשים לשחרורי עבדים:

מד א מיי' פ"ז מהלכות עבדים הלכה ט טוש"ע חו"מ סי' רנ סעי' ס: מה ב מיי' פ"ז מהל' גירושין הל"ב סמג עשין נ: מו ג ד מיי' שם הל' יח סמג שם טוש"ע אה"ע סי' קמב סעי' ו: מז ה מיי' פ"ז מהל' עבדים הל"ז סמג עשין עו טוש"ע יו"ד סי' רסז סעי' מה וסעי' נא: מח ו מיי' שם הל"ו טוש"ע שם סעי' מז: מט ז מיי' שם הל"ה טוש"ע שם סעיף מז:

תוספות רי"ד

אמר רב יוסף בר מניומי אמר רב נחמן ש"מ שכתב כל נכסיו לעבדו ועמד חוזר בנכסים ואינו חוזר בעבד אחר בנכסים מתנת ש"מ [הוא] וק"ל ששמ"ם כל זמן שלא מת חוזר בתנתו ואינו חוזר בעבד שהרי יצא עליו שם בן חורין ואסור עוד להשתעבד בו. ופלגי' דבורא שבעבד דבריו קיימין ובנכסים אין דבריו קיימין וחוזר בהן: מתני' המביא גט מא"י אינו צריך שיאמר בפני נכתב ובפני נחתם אם יש עליו עורדים יתקיים בחותמיו. פי' הטורה שהבעל מערער שוטא מוייף יתקיים בחותמיו פי' אם יעידו העדים על חתימת ידיהן או עדים אחרים יכירו החתימה כשר. ואם אין עליו עורדים משתמא כשרדהא בקיאין לשמה ועדים מצויין תמיד לקיומו כדאמרי' בתי דינים קבועי. והגאון פי' המביא גט מא"י וכו' כיון דבא"י שכיחי שיורתא מפני שבתי דינים קבו"ן שם בשני ובהעדר התקון עזרא אינו צריך שיאמר השליח כלום אלא יתנו ונשאת בו ולא חיישינן לערעור הבעל שאם יבא ויערער שכיחי שיורתא אבל במדינת הים דלא שכיחי שיורתא אל יהנהו לא"ה עד שיאמר בפני נכתב ובפני נחתם או ער שיתקיים בחותמיו דחיישינן שמא יבא הבעל ויערער ואין עדים מצויין לקיומו ונמצא גם בפל ובניה פסולים. המביא גט ממדינת הים ואינו יכול לומר בפני נכתב ובפני נחתם אם יש עליו עורדים. ערער כמה אילימא חד והא א"ר יוחנן דברי הכל אין [ערעור] פחות משנים פי' שאין משנ"יחין בדבר המערער א' אלא ערער תרי תרי ותרי נינהו מאי חזית דסמכת אהני סמוך אהני פי' שאם יבואו שנים ויאמרו מוייף הוא ולא כתבו הבעל גם אם יבואו שנים ויקיימוהו מה מועיל תרי ותרי נינהו אלא בעל פי' שאם יבא בעל ויערער כי אני לא כתבתיו ומוייף הוא צריך להתקיים בחותמיו ולערער בבעל ודאי משנהי' וי"ל דוקא בחותמיו אבל שליח כיון שיצא הגט מידו שוב

נוסח אחר

בגי' לברי כמו אונא פדיק כדי שיבא הגיא לו עוברין

נוסח אחר

בגי' דברים שוו גיטי נשים לשחרורי עבדים בעבדים בעמ' ב' דגמ' תברר: מאנין למוש, מאי מאי אומאיבא אזיל דגמאות שוות